

523

✓ 13
1911

శ్రీరామచంద్రభట్టాచార్య

మహాత్మ్యమునకు గానములు

శ్రీ రామ వట్టా బిషే క్ష మ హేమాత్మ వ న వ ర త్న మా ల

శుభమస్తు

శ్రీనాగటరమణాయనమః

శ్రీమదఖండ తేజఃకాండ ప్రకాండ చండక
ర మాఘాండ మండల వర్ణాపటల, రంజితాం
భ స్పృహదయవితాంత కాంతి ఘటామల సంక
నిత నివేదీవర సంజోహ ముదర కంధర్ప స్థం
వికామందానంద కండతీత, నవవిభమణి గణలప
త్ప్రభా పుంజ మంజుళ శ్రీమద్రామచంద్రన వీణ
దివ్యచరణాభవింద బృందా మందోజ్వల మరంద
లిండు పందోహ పాన పడవశసంతతథ్యాన పరా
యణ మానసాంభోజ పుంజ మంజులతదప్రభా
నంజతులయ్యి కవీశ్వర హృదయావిరంద సంజన్మి
త్ నిత నిత తేజాస్తాత్ కథా గద్య పద్యా
త్మ గ్రంథసహ నితరసా సహరణా భ్రమరాంత
మాన మిత్రమమలాళా, కావ్యనాటకాలంకా

ర తర్క వ్యాకరణ భాట్ట ప్రాభాకరకామంద కీ
 ధర్మశాస్త్రాది పాకావారి వారగులగు పండితశ్రేష్ఠ
 ఘోషారా సకల చిత్ర విచిత్ర చమత్కార రస
 గ్రాహ్యకని పుణతరసరసాగ్రేసరచక్రవర్తులారా
 కాన్యనాటకాలంకార ప్రహసన భాణసమస్త బం
 ధకవితా ప్రభంధంచినా చాతుర్యవిద్వ ద్రాజశి
 ఖానుని జేగీయనూన కవిశ్రేష్ఠులారా సుమారు
 15 సంవత్సరముల మొదలు చల్లపేట అగ్రహార
 ములో విద్యుక్త నియమాదుల సత్క్రమించక భా
 స్కర రామాయణము ప్రతి సం రము కాగ్రీ
 క శు ౨ మొదలు మార్గశీర్ష శు ౧౦ వర్యంతం
 అర్ధయుక్తముగా పండితులచే చదవేంబడియధా
 శాస్త్రీయముగా వ్యాఖ్యైకమహోత్సవమునా
 రుపమానముగా జరుగుచున్నయది. ఇందుకుప్ర
 ధానము శ్రీ ఆంధ్రజమీందారుగారి ముఖ్యస్నే
 హితులగు ప్రస్తుతము ఆక్టింగుడివాన్ బిరుదావ
 థి విరాజమానులగు ముప్పిడి శీతారామయ్యగారి
 సహాయముచే దేవదుందుభులు మ్రోయునట్లు
 గా జరుగుచున్నయది. అగ్రహారస్తుల వికమర్త్య
 ము వారిజ్ఞాన వశీకరమయియుండుటయు పాక
 లపాటి శీతభూపాలుని ప్రోద్బలముచేతనుజరుగు

చున్న యది యీచదివెడువారు అర్థముచెప్పెడి
వారు నికుపమానులుగాని సాధారుణులుకారు.

కంఠనూలు నెమలికంఠములవలె నుండును
గువదిహాలుగు రాగములుతో చదువునప్పుడువినె
డుమహానుభావులకు యంతయో శ్రీవణానందక
రమయియుండును. వీరిభయులు రాగములను
ర్చిచు చదివినచో గోవులు, సర్పములు, శి
శువులు, సాలభంజకములవలెయుండును. చది
వెడువారినామము గంటి కన్నబాబుగారు. అర్థ
ముచెప్పెడువారినామము, కాశీ. అప్పలనృసింహ
శాస్త్రిలవారు వీరిభయులదర్శనంచేసిచో వారి
పాఠకములు నసించుగాత. ఈయుత్సవమునకుగం
టి శీతారామయ్యగాడు పప్పుఅప్పయ్యగాడుయం
తయోకష్టపడి పండితులకు వారి వారివిద్యలను
బట్టి అగ్రహారస్తుల చందావలన వచ్చినసొమ్ము
గాక తమ స్వంతద్రవ్యముచేతను యుపహారంబు
లొనంగుచుందురు. చూడవచ్చెడిమహానుభావు
లకు నెండకన్న రుగకుండునట్లు నెరుల కనుమం
బులగండకుండ ఘుమ ఘుమ పరిమళించు కుసు
మెళ్ళ దళ్ళచల్లనగు పచ్చాకులకుండిళ్ళు, వ్రాలం
బు పుష్పమాలికాంలకృతములుగావేయించి ఆ

చ్చటచ్చట జంబీర రస లవణ మిస్సితాతిలఘుని
 ర్శల జలవల్లవిత సౌరభె యీతక్రమాలను, వకుళ
 ముకుళాతిధవళజలోదనములనువలయువారికొసం
 గునట్లు చతురత రభాషా వ్యోకన నిపుణతరమ
 నోహార శృంగార ప్రసాసాలికలను నియమించి
 యుందురు. నిగంతర, శైత్యత్యమాండ్య, సౌరభ్య
 సమంచిత, మంద మలయా మారుతమ్మలాలయ
 బన్నిన వాయుయంత్ర కలితగృహంబులు వి
 మల్లుగా నెసంగుటకు తగిన నియోగులునిం
 మించెదరు వేయేల!

శ్లో! తాతావంశవయోధి పార్వతవిభుశ
 బృగమోదన్వతః! కుంభోద్భూతమహామునింబు
 ధశిరో! రత్నంగుణారంభానిధి! వై కుంతార్పిత చి
 త్ర వృత్తమలం! విద్యాద్ధిభోషప్రదం! శ్రీమ
 త్సామనుధీద్రమేవసతతం! పేషేగురుంగౌరవాత్!

న వ ర త్న మాల

గీ! చదువరుల కెల్లనితాట చల్లపేటవడింతా
 బంబమేకాదు భక్తి కేమి కవులు వండి
 ఘటెందరో గానరెల్లవిద్వేలకు గద్దియను
 పేరువినుటకతన

సీ॥ ఏవైపుగనుగొన్న నెంచిచూచినమంచి
 పాంచాలజాతి భూపాలవకులె
 ఏడిక్కులనుగన్న నెంచిచూచిన మంచి
 చారువాడ్కి శదనూచాననరులె
 ఎర్రేణులనుగన్న నెంచిచూచినమంచి
 నాటకాలంకార మేటి విమలె
 ఏరచ్చలనుగన్న నెంచిజూచినమంచి
 సుత్యవ్రబంధ తురచ్ఛాకపులె

గీ॥ అట్టిసభయందు పండితు లాచరించు
 రామవట్టాభిషేకవిధమచయంబు కన్న
 లాతంగ జూచెమకతనగాడె ఇహపరము
 బందుబొందుట ఇంద్రపదవి॥

గీ॥ రమ్యమైనట్టి సాకేత రాజధానియేపుతో
 నుండభాగీరథీ పురంబు, కాపురంబాయె
 జూడనీకోవరాత్త సకలగుణవర్తి శ్రీరామచక్రవ
 ర్తి॥

గీ॥ తారకావళి బాసకి తాళ్ళయగ్నికొడుల
 గుంపులొయువిదలు కడుముద్దునా, నె
 రులధరియించు మల్లియ విరులొయనగ
 మంచిముత్యంపుపేరుల్లు ప్లూట్కిబొలిచే
 చ॥ ఒకదెనసానిమేళమును రోక్కదెన్దా ని॥

- గమాదినాడ మొంకొకదెన భస్మిమోతి
 మరియుక్కదెసన్ చతురంగఖలనంబొ
 క దెసవీణపాట మరియుఁడుదెసన్ విభుధ
 ప్రసంగమింకొకదెస బ్యాండు వాదన
 మరొక్కదేసన్ కవితామచశ్శుతుల్ ।
- 1 మాటి మాటికిఁఁగురీ మార్పు బట్టలుగట్టు
 కాంచనాంబరములు గడియగట్టు
 మాటిమాటికిదాల్చునుణిఘాషణంబులు
 చంద్రహారంబులు క్షణముదాల్చు
 మాటిటి మాటికిబెట్టుమనముగట్టి గరామ
 పదసరోదములపైబాగుబెట్టు
 మాటి మాటికి యత్తమామలకుకుమ్ర
 క్కుపతిధక్తియను పెన్ద్రవ్రతముబట్టు ।
- 1 అట్టివనితాకదంబము బట్టిజూడ దివ్య
 మంగళవిగ్రహ దేవనీదు యుత్సవంబిట్లు
 పురికొల్పె యునిదలకును సకలగుణమూ
 ర్తి శ్రీరామచంద్రమూర్తి ।
- ఏదిక్కులనుజూడ నేమిచిత్రముగాని కొం
 డలన్నియు వెండికొండలాయె
 ఏశ్రేణులనుజూడ నేమిచిత్రముగాని
 జగములెల్లను నభ్యజగములాయె

ఏవీధులన జూడ నేమిచిత్రి మొగాని గో
పుల్లెను వేల్చుటాపురాయె
ఏవీధులన జూడ నేమిచిత్రి మొగాని య
ఖిలపక్షులు రాజహంసలాయె

గీ॥ భళిర ఈవేషములుకను పండుగాయె ల
బ్బురపు చంద్రబింబంబు లనగ నెప్పెగ్యా
నులై టులు పందిరిగగనమందు సరసగుణ
ధామ శ్రీరామ సార్వభౌమ.

చ॥ పనుపరులెల్ల మోదమున బందిరిలోచతు
రంత యానమున్ వినయము తోడడించ
నిరువీధుల నాగమచారునాదముల్ వినతు
లొనర్పసంతమణివేదకపైనివసంపజేసి చిం
తనమున నీపురాణ పఠనంబొనరించెదరెం
త పున్నెమో

సీ॥ ఎవ్వనికీర్తిన దీశునకలకలా నిధిమండ
లంబు డిండిరమాయె
ఎవనిప్రలాపాన్ని నీక్షించుటకు నూడిమా
రాంచు మరుగుజొచ్చె
ఎవ్వని దైర్యంబు నీక్షించి కులవర్వర
ములుకేళిగందుకంబులాయె
ఎవ్వనిసుగుణాళి నెల్లనుభరియింప నకల

గమాదినాడ మొగిచొకదెన భేసిమోత
మరియొక్కదెన చతురంగఖలనంబా
క దెనవీణపాట మరియొడుదెన విభుధ
ప్రసంగమిది కొకదెన బ్యాధిదు వాదన
మరొక్కదెన కవితామచస్కుతులే ।

సీ॥ మాటి మాటికిఁగ్గురీ మార్పు బట్టలుగట్టు
కాంచనాంబరములు గడియగట్టు
మాటిమాటికిదాల్చునుణిభూషణంబులు
చంద్రహారంబులు క్షణముదాల్చు
మాటిటి మాటికిబెట్టుమనముగట్టి గరామ
పదసరోజముల పెబాగుబెట్టు
మాటి మాటికి యత్త మామలకుకుమ్ర
కుప్పతిథికియను పెద్దవ్రతముబట్టు ।

గీ॥ అట్టివనితాకదంబము బట్టిజూడ దివ్య
మంగళవిగ్రహ దేవనీదు యుత్సవంబిట్లు
పురికొల్పె యునిదలకును సకలగుణమూ
రి శ్రీరామచంద్రమూరి ।

సీ॥ ఏదిక్కులనుజూడ నేమిచిత్రముగాని కొం
డలన్నియు వెండికొండలాయె
ఏలేగులనుజూడ నేమిచిత్రముగాని
జగములెల్లను నభ్యజగములాయె

ఏదీధులను జూడ నేమిచిత్త మొగాని గో
వులెల్లను వేపుటావులాయె
ఏరచ్చలను జూడ నేమిచిత్త మొగానియ
ఖలపక్షులు రాజహంసలాయె

గీ॥ భళిర ఈనీపములుకను పండుగాయె అ
బ్బురపు చంద్రబింబంబు లనగ నెప్పెగ్యా
నులై టులు పందిరిగగనమందు సరసగుణ
ధామ శ్రీరామ సార్వభౌమ॥

చ॥ పనుపరులెల్ల మోదమున బందిరిలోచతు
రంత యానమున్ వినయము తోడడించ
నిరుదీధుల నాగమచారునాదముల్ వినతు
లొనర్పసంతమణివేదికపై నివసంపజేసి చిం
తనమున నీపురాణ పఠనంబొనరించెదరెం
త పున్నెమో

సీ॥ ఎవ్వనికీర్తిన దీశునకలకలా నిధిమండ
లంబు డిండిరమాయె
ఎవనిప్రతాపాన్ని నీక్షించుటకు నూడిమా
రాండు మరుగుజొచ్చె
ఎవ్వని దైర్యంబు నీక్షించి కులవర్వర
ములు కేళికందుకంటుటాయె
ఎవ్వని సుగుణాళి నెల్లనుభరియింప నకల

దిక్కులుకళాచికములాయె

గీ॥ ఇట్టిసీమహీమల జెప్పనవలెతరము భక్త
జననిమ్ముటాంతర వారిజాతకోటిమన్నధ
రూపసద్గుణకలావరమృగుసాద్రాశా
ఘనగామచంద్ర॥

[ఇయ్యక్తి]

విశాఖువట్టుంజిల్లా గజపతివగరంకాలూకా చల్ల
పేట అగ్రహార వాస్తవ్యులగు ప్రస్తుతము రాజ
ముద్రీ నేషనలుకాలేజి ఆక్సింగాండ్లోపాధ్యా
యులగు అమావధాని గంటి చిసూర్యనారాయ
ణ శాస్త్రిలవారిచే రచియింపబడినది.

కృష్ణా డి॥ భీమవరంకాలూకా కేకవరం కాపుర
ములగు కేకవరపు వంశవయఃపారావార కామ
ధాకరాయమానులగు భావన్న ధీమతులవారిద్వి
తియిపుత్రుండగు వెంకయ్యగారిచే ఆశ్రయించి
వ్రాసినట్టిపంబడియె.

22-5-1911

No 0-1-0

PRINTED AT CH. RAMAMOORTHY, & SONS

VIJAYANAGRAM

'10626'

